

Kyselytutkimus sosiaalialan työntekijöiden parissa — Yhteenveto selvityksen tuloksista

Aula Research Oy toteutti Pelastakaa Lapset ry:n toimeksiannosta kyselytutkimuksen lasten ja nuorten kanssa työskenteleville sosiaalialan työntekijöille kunnissa, järjestöissä ja yrityksissä. Kyselytutkimuksella tuotettiin tietoa Pelastakaa Lapset ry:n käynnissä olevan ”Digitaalinen sosiaalityö lasten ja nuorten tukena” -hankkeelle. Kyselyn tavoitteena oli selvittää sosiaalialan työntekijöiden asenteita ja osaamista digitaalisen tekemiseen liittyen sekä selvittää, mikä digitaalisen tekemisen taso on tällä hetkellä kunnissa, järjestöissä ja yrityksissä.

Selvityksen otos kerättiin 24.8. – 18.9.2018 välisenä aikana sähköisellä kyselylomakkeella. Kyselyyn vastasi yhteensä 464 sosiaalialan työntekijää kunnista, järjestöistä ja yrityksistä. Kyselyn vastaanottajien yhteystiedot haettiin julkisesti saatavista tietolähteistä eli kuntien, järjestöjen ja yritysten nettisivuilta. Koko kyselyn vastausprosentiksi muodostui 23 %. Tyypillisesti pelkällä sähköisellä kyselyllä tavoitetaan noin 10 % – 15 % vastaajista. Otoksesta 78 % edustaa kunnissa toimivia sosiaalialan työntekijöitä, 14 % järjestöissä ja 8 % yrityksissä toimivia.

Asenteet digitaaliseen tekemiseen ovat myönteiset

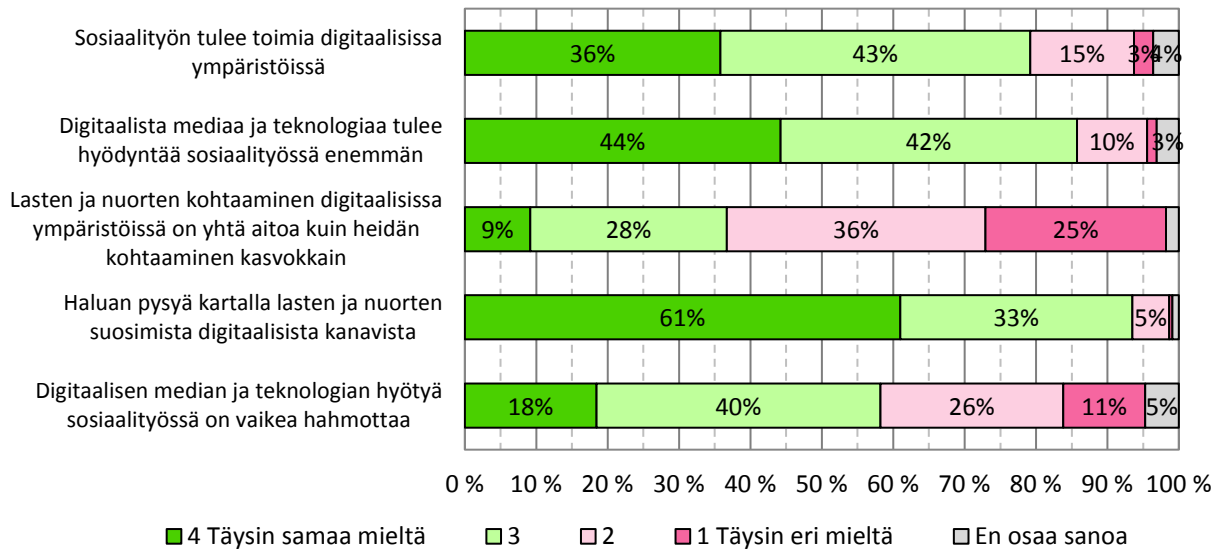
Vastaajista 79 % on täysin tai jokseenkin samaa mieltä siitä, että sosiaalityön tulee toimia digitaalisissa ympäristöissä 18 %:n ollessa eri mieltä väittämän kanssa (kuviokuva 1). Järjestöjä edustavista vastaajista 93 %, kunnissa työskentelevistä 78 % ja yrityksissä toimivista 70 % on sitä mieltä, että sosiaalityön tulee toimia digitaalisissa ympäristöissä. Esimiesasemassa toimivista peräti 97 % kokee, että sosiaalityön tulee toimia digitaalisissa ympäristöissä – ei-esimiesasemassa toimivista 77 % ajattelee näin.

Valtaosa vastaajista (86 %) on myös sitä mieltä, että digitaalista mediaa ja teknologiaa olisi hyödynnettävä sosiaalityössä nykyistä enemmän. Jälleen kerran järjestöjä edustavat vastaajat (94 %) ja esimiesasemassa toimivat (100 %) kokivat muita vastaajaryhmiä voimakkaammin, että digitaalista mediaa ja teknologiaa tulee hyödyntää sosiaalityössä enemmän. Valtaosa (94 %)

vastaajista haluaa myös pysyä kartalla lasten ja nuorten suosimista digitaalisista kanavista. Tämän väittämän osalta ei ollut juurikaan vastaajakohtaisia eroavaisuuksia.

Kuvio 1: Miten seuraavat väittämät kuvaavat omaa suhtautumistasi digitaaliseen mediaan ja teknologiaan? Arvio asteikolla 4 = Täysin samaa mieltä, 1 = Täysin eri mieltä

Vaikka asenteet digitaaliseen tekemiseen liittyen ovat positiivisia, hieman yli puolet vastaajista (58 %) kokee, että digitaalisen median ja teknologian hyötyä sosiaalityössä on vaikea hahmottaa. 37 % vastaajista on puolestaan sitä mieltä, että digitaalisen median ja teknologian hyötyä sosiaalityössä ei ole vaikea hahmottaa.

Vastaajat eivät myöskään koe, että lasten ja nuorten kohtaaminen digitaalisissa ympäristöissä olisi yhtä aitoa kuin heidän kohtaaminen kasvokkain. Hieman vajaa kolmannes (61 %) on jokseenkin tai täysin eri mieltä väittämän ”Lasten ja nuorten kohtaaminen digitaalisissa ympäristöissä on yhtä aitoa kuin heidän kohtaaminen kasvokkain” kanssa, kun taas reilu kolmannes (37 %) on jokseenkin tai täysin samaa mieltä väittämän kanssa. Esimiesasemassa toimivista reilu puolet (56 %) usko, että lasten ja nuorten kohtaaminen digitaalisissa

ympäristöissä on yhtä aitoa kuin kasvokkain, kun taas ei-esimiehenä toimivista vastaajista 61 % on väittämän kanssa jokseenkin tai täysin eri mieltä.

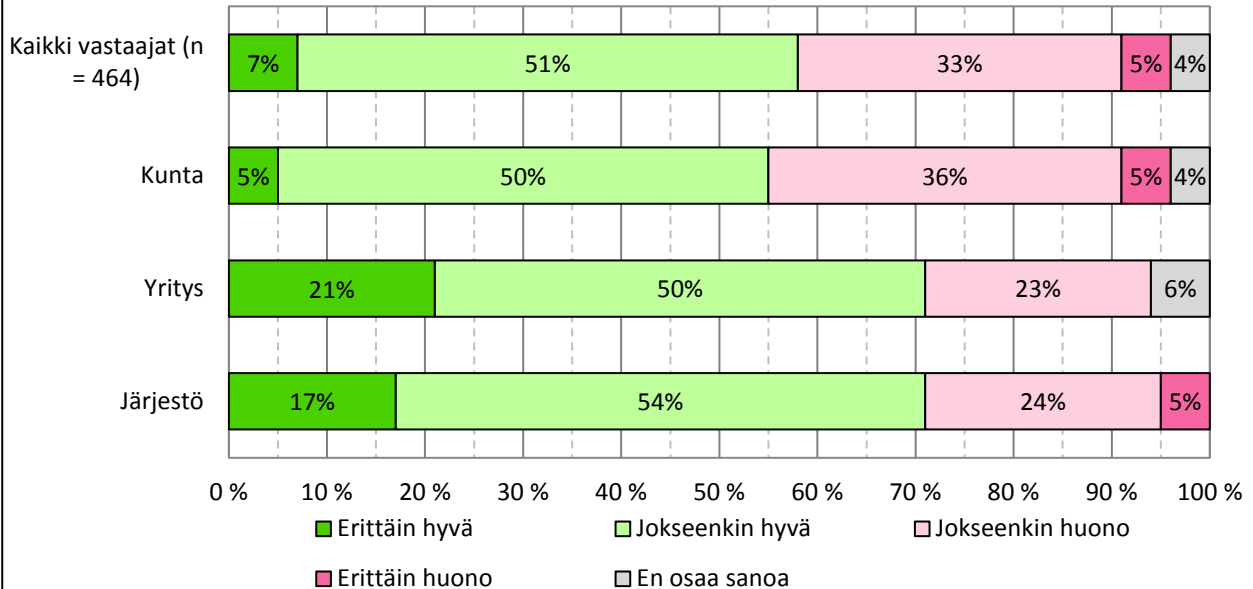
Vaikka asenteet digitaaliseen tekemiseen ovat myönteisiä, suunnitelmia tai strategioita digitalisaation hyödyntämisestä sosiaalityössä ei ole juurikaan tehty. Vain prosentti vastaajista kertoo, että heidän työyhteisössään on laadittu erillinen strategia tai toimintasuunnitelma digitaalista sosiaalityötä varten ja 4 %:lla vastaajista digitalisuuden mahdollisuudet sosiaalityössä on sisällytetty lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan. 15 % vastaajista kertoo, että kunnan / organisaation yhteisessä digitalisaatiota ohjaavassa strategiassa on maininta digitaalisesta sosiaalityöstä. Sen sijaan neljännes vastaajista tietää, ettei heidän työyhteisössään ole laadittu mitään suunnitelmaa digitaalisuuden hyödyntämisestä sosiaalityössä ja 54 % vastaajista ei osaa sanoa, onko tällaisia suunnitelmia tehty.

Osaamista on, mutta sitä ei hyödynnetä täysimääräisesti

Reilu puolet vastaajista (58 %) on sitä mieltä, että heidän osaamisensa digitaalisen median ja teknologian käyttämisessä tai hyödyntämisessä työssään on erittäin tai jokseenkin hyvä (kuviokuva 2). 38 % vastaajista puolestaan kokee, että heidän osaamisensa on jokseenkin tai erittäin huono. Yrityksissä ja järjestöissä työskentelevät vastaajat kokevat osaamisensa digitaalisen median ja teknologian käyttämisessä selvästi paremmaksi kuin kunnissa työskentelevät vastaajat. 71 % niin yrityksissä kuin järjestöissä työskentelevistä arvioi oman osaamisensa digitaalisen median ja teknologian hyödyntämiseen työssä erittäin tai jokseenkin hyväksi, kun kunnissa työskentelevistä vain reilu puolet (55 %) arvioi osaamisensa erittäin tai jokseenkin hyväksi.

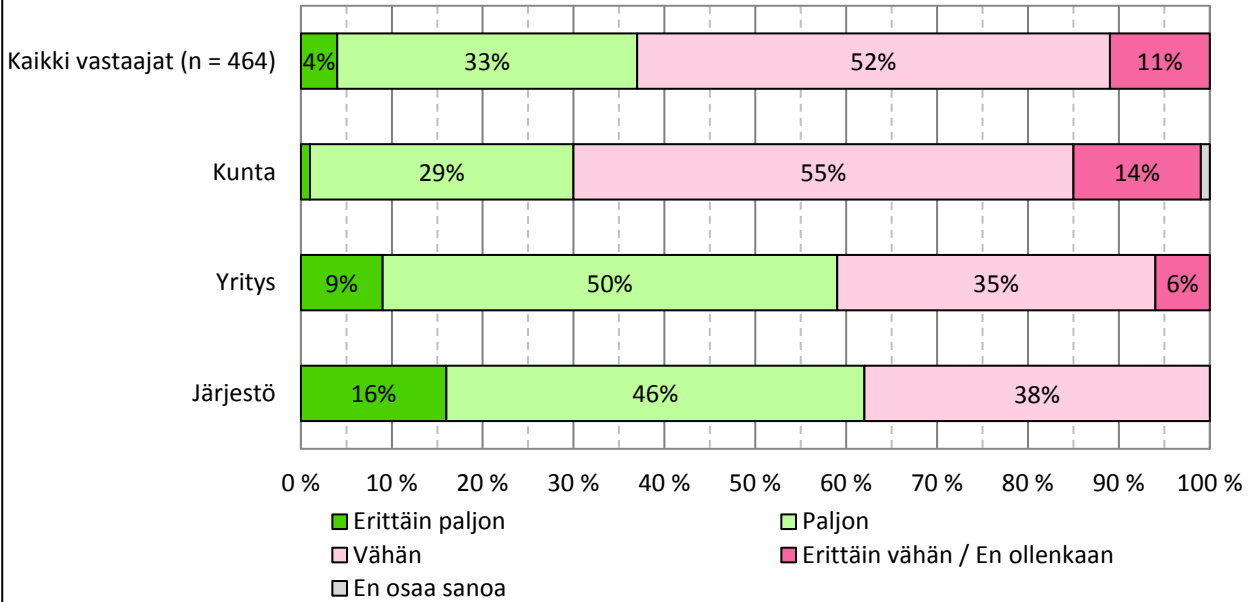

Kuvio 2: Millaiseksi arvioit oman osaamisesi digitaalisen median ja teknologian käyttämisessä / hyödyntämisessä työssäsi?

Vaikka kyselyyn vastanneista yli puolet arvioi osaamisensa digitaalisen median ja teknologian hyödyntämiseen hyväksi, vain reilu kolmannes (37 %) vastaajista kertoo hyödyntävänsä digitaalisen median ja teknologian työkaluja työssään (kuviot 2 ja 3). Kunnissa työskentelevistä vastaajista peräti 69 % kertoo, ettei hyödynnä työssään digitaalisen median ja teknologian työkaluja. Sen sijaan yrityksissä ja järjestöissä digitaalisen median työkaluja hyödynnetään enemmän. 62 % järjestöissä ja 59 % yrityksissä työskentelevistä kertoo hyödyntävänsä digitaalisen median ja teknologian työkaluja työssään paljon tai erittäin paljon. Esimiehenä työskentelevistä hieman suurempi osa (40 %) kertoo hyödyntävänsä digitaalisen median työkaluja kuin ei-esimiehenä työskentelevistä (33 %).

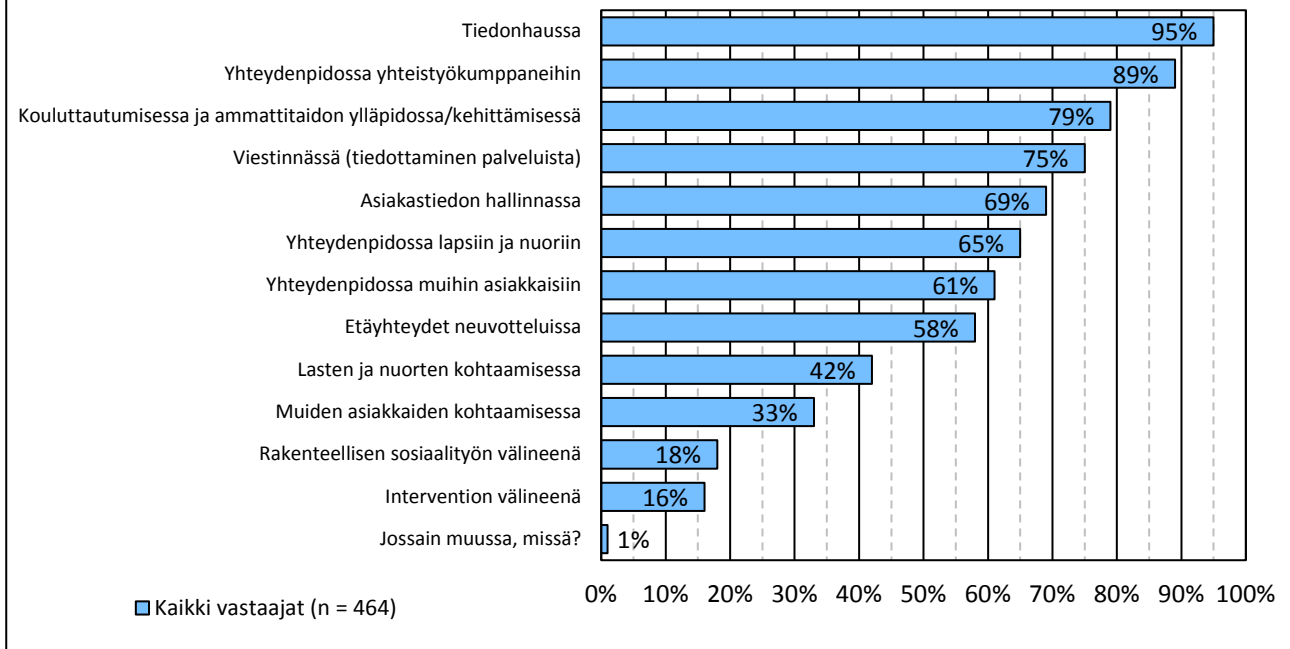
Kuvio 3: Hyödynnätkö erilaisia digitaalisen median ja teknologian työkaluja työssäsi?

Digitaalisen median ja teknologian työkaluja hyödynnetään ennen kaikkea tiedonhaussa (95 %), yhteydenpidossa yhteistyökumppaneihin (89 %), kouluttautumisessa (79 %) ja ammattitaidon ylläpitämisessä (75 %) sekä viestinnässä (kuvio 4).

Asiakkaiden kanssa tehtävään työhön näitä työkaluja ei vielä käytetä yhtä aktiivisesti kuin muihin toimintoihin. Vastaajista 65 % kertoo hyödyntävänsä digitaalisen median työkaluja yhteydenpidossa lapsiin ja nuoriin ja 61 % yhteydenpidossa muihin asiakkaisiin. Digitaalisen median ja teknologian työkalujen mahdollisuuksia kohtaamisissa eri asiakasryhmien kanssa ei myöskään vielä tunnisteta, sillä vain 42 % vastaajista kertoo käyttävänsä eri teknologian työkaluja lasten ja nuorten kohtaamiseen ja 33 % muiden asiakkaiden kohtaamisessa.

Kuvio 4: Mihin hyödynnät työssäsi digitaalisen median ja teknologian työkaluja? Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot

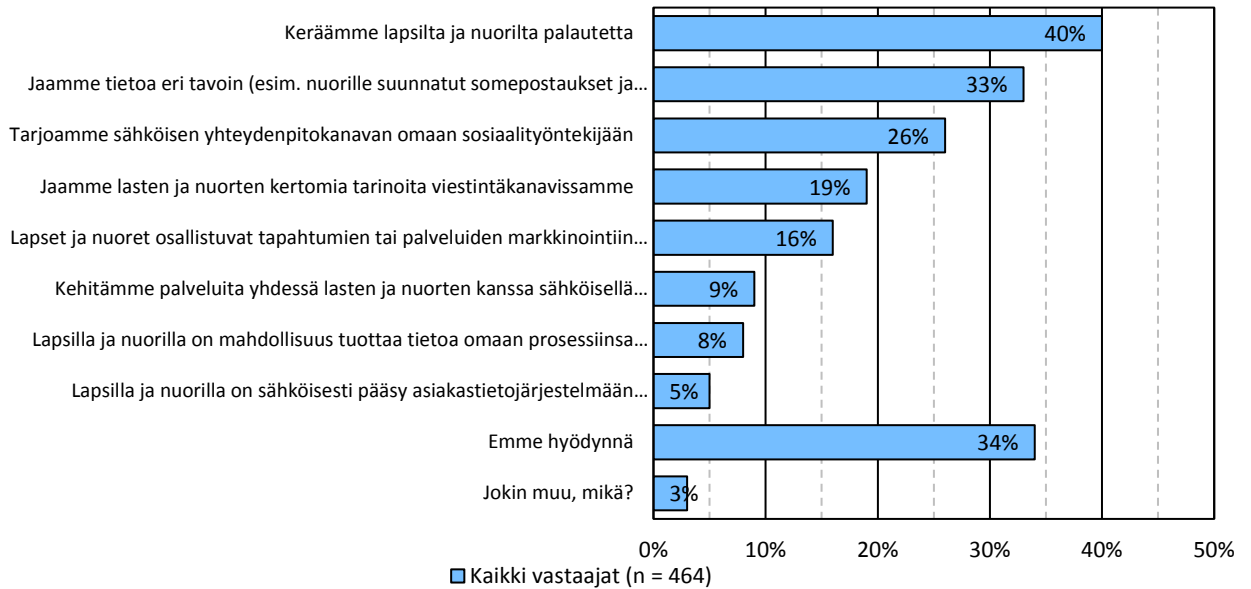
Nuorten osallistamisessa potentiaalia hyödyntää digitaalista mediaa nykyistä enemmän

34 % kyselyyn vastanneista kertoo, että he eivät hyödynnä mitenkään digitaalista mediaa ja teknologiaa nuorten osallistamisessa. Kunnissa työskentelevistä vastaajista 40 % sanoo, ettei heidän työyhteisössään hyödynnetä digitaalisia työkaluja nuorten osallistamisessa, kun järjestöissä työskentelevistä vain 10 % ja yrityksissä toimivista vain 9 % sanoo näin.

Useimmin digitaalista mediaa ja teknologiaa hyödynnetään palautteen keräämiseen lapsilta ja nuorilta (40 %) sekä tiedon jakamiseen esimerkiksi nuorille suunnattujen somepostausten ja blogitekstien välityksellä (33 %). Reilu neljännes (26 %) kyselyyn vastanneista kertoo, että he tarjoavat sähköisen yhteydenpitokanavan omaan sosiaalityöntekijään.

Kuvio 5: Miten työyhteisössänne hyödynnetään digitaalista mediaa ja teknologiaa nuorten osallistamisessa? Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

Pelastakaa Lapset ry:n digitaalisen sosiaalityön kehittäjät näkevät digitalisaation suurimmat mahdollisuudet nimenomaan lasten ja nuorten osallisuuden vahvistamisessa. Digitaalisen median ja työkalujen avulla tieto palveluista voitaisiin saada paremmin lasten ja nuorten saataville ja tietoa voitaisiin myös tarjota aktiivisesti. Digitalisaatio voisi lisätä asiakkuuden aikaisten prosessien ja asiakastiedon avoimuutta, mutta antaisi mahdollisuuden myös asiakkaalle olla mukana tuottamassa tietoa entistä monipuolisemmilla tavoilla. Lisäksi entistä monipuolisemmat vuorovaikutuksen kanavat ja esim. palautteen keräämisen tavat ovat vielä pääasiassa hyödyntämättä. Kyselytutkimuksen perusteella voikin sanoa, että sosiaalialalla tunnustetaan digitalisaation mahdollisuuksia, mutta niitä ei vielä ole otettu käyttöön. Osaamispohja on kuitenkin hyvä, joten sitä ja kehittämistyötä vahvistamalla olemme aivan osallisuuden mahdollisuuksien avaamisen kynnyksellä.

Lopuksi

Pelastakaa Lapset ry:n ”Digitaalinen sosiaalityö lasten ja nuorten tukena” -hanke sai kyselystä äärimmäisen arvokasta ja mielenkiintoista tietoa digitaalisen sosiaalityön nykytilasta Suomessa. Lämpimät kiitokset kaikille vastanneille ja kehitysehdotuksia antaneille! Lisätietoa hankkeesta löydät osoitteesta pelastakaalapset.fi/digitaalinen-sosiaalityo. Mikäli selvityksestä herää kysymyksiä, voitte olla yhteydessä allekirjoittaneisiin.

Mukavaa loppuvuotta toivottaen,

Sonja Soini
Hankesuunnittelija
Pelastakaa Lapset ry
Puh. 050 501 9521

Anna-Maija Ohlsson
Hankesuunnittelija
Pelastakaa Lapset ry
Puh. 050 501 9781

Riikka Vaaja
Research Analyst
Aula Research Oy
Puh. 044 305 6027